

достатньо відоме нинішньому поколінню українців, але літературна спадщина талановитої землячки заслуговує на належну увагу і вивчення.

Список використаних джерел і літератури

1. Валерія Іваненко. Біографічна довідка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.chl.kiev.ua/default.aspx?id=1430>
2. Д. А. Іваненко: биографическая справка [Электронный ресурс]. – Режим доступу: http://az.lib.ru/i/iwanenko_d_a/text_0020.shtml
3. Іваненко Д. А. Записки и воспоминания. 1888–1908 гг. [Электронный ресурс] / Д. А. Іваненко. – Режим доступу: <http://histpol.pl.ua/ru/biblioteka/ukazatel-po-nazvaniyam?id=3742>
4. Народжені на Різдво (Валерія Іваненко) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dobrabiblioteka.cv.ua/ua/news?id=461603>
5. Оксана Іваненко. Біографічна довідка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.chl.kiev.ua/95/Writer_1/Ivanenko/ivanenko-1.htm
6. Подоляк О. М. Д. О. Іваненко і Полтавська губерньська вчена архівна комісія / О. М. Подоляк // Збірник матеріалів III студентської наукової конференції історичного факультету Полтавського державного педагогічного університету імені В.Г. Короленка. Квітень 2000 року. – Полтава, 2000. – 76 с.
7. Полянїна О. Славні імена земляків. Оксана Іваненко / Полянїна О. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://poltava365.com/slavni-imena-zemlyakivx-oksana-ivanenko.html>
8. Пустовіт Т. Правник, чиновник, журналіст... Історична розвідка про засновника і першого редактора «Полтавського вестника» Д. О. Іваненка / Т. Пустовіт // Полтавський вісник. – 1997. – № 48 (367). – С. 1–3 (додаток).
9. Скобельський В. Мегазірка вітчизняної фізики: до 110-річчя від дня народження видатного фізика-теоретика Дмитра Іваненка // Віче. – 2014. – № 15-16. – С. 56–57.

УДК 373.5.016:94(477):37.091.39:004.774

Жанна Авраменко,

вчителька історії ліцею № 14 «Здоров'я» Полтавської міської ради

ОБМІН ДОСВІДОМ: СТВОРЕННЯ АКАУНТУ В МЕРЕЖІ INSTAGRAM ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

Стаття присвячена питанням сучасних методів навчання історії у загальноосвітніх навчальних закладах. Наголошено на актуальності використання соціальної електронної мережі у навчальному процесі. Наведено власний досвід авторки статті зі створення власного акаунту в

популярній серед учнівської молоді соціальній мережі Instagram. Показано зміст і наповнення навчального контенту, його різновиди, орієнтовані на різні вікові категорії учнів.

Ключові слова: акаунт, соціальна мережа, Instagram, вчитель, учні, історія.

Основне завдання сучасної школи – не лише навчати, сформувати ключові компетентності ХХІ століття а й виховувати конкурентоспроможну людину інноваційного типу мислення, яка уміє ухвалювати правильні рішення, якій властиві мобільність, креативність, лідерські здібності, здатність працювати в команді тощо. Це передбачено і в «Національній стратегії розвитку освіти на 2012–2021 роки», серед основних завдань якої є «забезпечення умов для розвитку сучасних засобів навчання (навчально-методичних, електронних, технічних, інформаційно-комунікаційних тощо).

Першорядна роль середньої освіти має бути спрямована на пошук нових моделей організації навчального процесу через застосування інформаційно-комунікаційних технологій, а також створення ефективного середовища для якісної комунікації між вчителем і учнями. У наш час перед двома суб'єктами навчального процесу – тим, хто навчає, і тим, кого навчають, поставлені такі умови: усебічний доступ до інформаційного забезпечення, гнучкість роботи, надоперативність в передаванні й отриманні знань, можливість вчити і навчатися дистанційно, бути комунікабельним й обізнаним з новітніми інформаційними технологіями.

Поміж інших ознак вчительської майстерності (особисті якості, нетрадиційні методики, креативність тощо) учні віддають перевагу застосуванню вчителем у навчальному процесі інформаційних технологій. Відповідно до цього, сучасний викладач має бути не лише добре фаховопідготовленим і блискуче знати дисципліну, але також мобільним, активним учасником соціального і мережного життя учнів. Серед інформаційно-комунікаційних компетентностей, якими повинен володіти той, хто навчає, доречно акцентувати увагу на таких (за Д. Бодненком): володіння навичками інформаційної навігації; уміння користуватися комплексом можливостей інформаційного середовища; знання специфіки роботи з інформаційними ресурсами (базами даних, інформаційними службами); уміння активно використовувати комунікаційні можливості комп'ютерних мереж [1, с. 29–30].

У створенні ефективного середовища для комунікації вчителя з учнями як важливої складової навчального процесу важливу роль відіграють соціальні мережі. Якраз вони є найбільш популярними сервісами молодіжної комунікації, обміну думками й отримання

інформації. Соціальні мережі створюють ефективне середовище, під яким розуміється навчальна сфера, діяльність у якій приводить до потрібних результатів, наслідків, дає найбільший ефект.

Соціальну електронну мережу (*далі* – соціальна мережа) розглядаємо як «віртуальний майданчик, що забезпечує своїми засобами спілкування, підтримку, створення, розбудову, відображення та організацію соціальних контактів, у тому числі й обмін даними між користувачами й обов'язково передбачає попереднє створення облікового запису» [3, с. 15]. Це «інтерактивний, багатокористувацький веб-сайт, контент якого наповнюється самими учасниками мережі, автоматизоване соціальне середовище, що дозволяє спілкуватися групі користувачів, об'єднаних спільним інтересом» [6, с. 159]. Використання соціальних мереж як комунікаційного майданчика дозволяє організувати самостійну роботу учнів у позаурочний час. Адже методично правильне й цілеспрямоване залучення до навчального процесу онлайн-сервісів має «потенціал розвитку саморегульованого самостійного навчання, оскільки навчання за допомогою засобів електронних соціальних мереж є активним, динамічним, основаним та керованим самими користувачами» [4, с. 8]. Окрім того, «застосування сервісів мережних технологій як сучасного освітнього інструментарію сприяє підвищенню якості навчального процесу, формуванню медіаінформаційної грамотності суб'єктів освітньої діяльності, що дозволяє швидко реагувати на нові вимоги інформаційного суспільства» [5, с. 7].

Вищеперераховані аргументи спонукали до створення власного акаунту в популярній серед молоді, а особливо підлітків, соціальній мережі Instagram. Спочатку наповнення даного контенту було орієнтовано на учнів випускних класів, що готувалися до зовнішнього незалежного оцінювання з історії України. Оскільки даний ресурс дозволяв розміщувати як довготривалі «пости» з теоретичним матеріалом, так і «сторіси» з практичними тестовими завданнями, що зникають за добу. Ще в 2017 році даний спосіб комунікації з учнями давав позитивні результати, оскільки функція коментарів та реакцій створювала зворотній зв'язок, в свою чергу, автоматична обробка результатів тестування дозволяла виявити прогалини в знаннях з тієї чи іншої теми [7].

Пандемія та карантинні обмеження внесли свої корективи в повсякденне життя та навчальний процес. Масовий перехід до дистанційної форми навчання змушував вчителів вивчати різні ресурси у пошуках способів ефективної взаємодії з учнями. Саме перший карантин дав можливість зрозуміти всі переваги використання соціальних мереж у навчанні: організувати для учнів прямі ефіри стосовно пояснення теоретичного матеріалу, проводити

майстер-класи для учнів та колег по вивченню та налаштування платформ для онлайн навчання (зокрема Zoom та Google Meet).

Постійно зростаюча кількість аудиторії блогу надихала на урізноманітнення його наповнюваності. З'явився не лише теоретичний контент у постах а й практичні завдання – ребуси, кросворди, філворди, хмари слів для учнів 5-9 класів, які створювались з допомогою онлайн-ресурсів [8, 9, 11]. Для старшої учнівської аудиторії, абітурієнтів почалася практика у блозі питань для дискусій, групового розбору теоретичного програмового матеріалу ЗНО у коментарях тощо. Окрім цього, надавалися алгоритми та поради щодо розв'язання різних форм тестових завдань, аналізу історичних джерел, карикатур, візуальних об'єктів, роботи над проектами. Пізніше, з'явилась своєрідна рубрика з рекомендацією книг для прочитання, в якій аудиторія знайомиться з працями науковців, історичними романами письменників, мемуарами сучасників різних подій та інше [7]. Для естетичного оформлення матеріалів акаунта використовуються мобільні додатки «Poster Maker», «Posters», «Canva».

Ще однією знахідкою у роботі з учнями стало використання мемів. Мем, або інтернет-мем, – це будь-яка дотепна коротка інформація (фраза, зображення, звукоряд, відео) іронічного характеру, яка відтворює певне ставлення до якихось подій чи обставин, та поширюється в інтернеті. Найпопулярнішими є інтернет-меми у форматі зображення із влучним жартівливим текстовим поясненням [2, с. 292]. Такі пости, доречі, набирали найбільшу кількість лайків, оскільки гумор перетворює навіть найнуднішу інформацію в цікаву для сприйняття, а отже мотивує пізнавальну діяльність.

Важливим аспектом вивчення будь-якого предмету, зокрема історії, є системна підтримка інтересу до нього. Щоб здійснити це, в блозі проводяться прямі ефіри, батли, конкурси, розіграші, завдання із системою накопичування балів, що в подальшому можна обміняти на реальну оцінку.

Як казав класик педагогіки Василь Сухомлинський «Щоб дати учню іскру знань учитель сам має увібрати море світла». Ці слова є і моїм педагогічним кредо, оскільки впевнена, що для сучасного покоління молоді, з їх кліковим сприйняттям інформації необхідно підбирати такі форми, прийоми і методи роботи. А саме в соціальних мережах вони почувають себе повсякденно і впевнено, навчений матеріал не сприймається як примус, а є елементом дозвілля, розваги, гри. Таку форму навчальної діяльності позитивно оцінюють самі учні, які серед переваг навчання за допомогою соціальних мереж відзначають такі, як інтерактивність, безперервність навчального процесу, зручність, широкий доступ до інформації тощо, а серед

особливостей спілкування з викладачем через соціальну мережу виділяють такі, як можливість додаткового консультування, неформальність, доступність, одночасність спілкування з іншими.

Таким чином, можна підсумувати, що потрібно розглядати соціальну мережу не лише як розважально-комунікативний засіб взаємодії між людьми, але також як великий освітній потенціал, інтерактивний майданчик – основу інноваційного навчального процесу із застосуванням сучасних інформаційних технологій. Використання позитивних сторін соціальних мереж (зручність, велика інформативність, вседоступність, неформальність, психологічний комфорт) дозволяють сформувати ефективне середовище для здійснення успішної комунікації між учителем та учнем у позааудиторний час, долають будь-які бар'єри в обмеженості доступу до навчання, роблять його нестандартним і цікавим, створюють сприятливий психологічний клімат для оволодіння знаннями.

Список використаних джерел та літератури

1. Бодненко Д. М. Использование социальной сети Facebook для обучения будущих журналистов / Д. М. Бодненко, Д. О. Яценко, Я. О. Борщ // Науковий вісник інноваційних технологій. – 2012. – № 1. – С. 29–35.

2. Докінз Р. Егоїстичний ген / Річард Докінз [Переклад з англійської Я. Лебеденко, друге видання]. – Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2019. – 544 с.

3. Івашньова С. Використання соціальних сервісів та соціальних мереж в освіті / С. Івашньова // Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя. Психолого-педагогічні науки. – 2012. – № 2. – С. 15–17.

4. Майнаєв Ф. Я. Використання соціальних мереж у on-line-навчанні / Ф. Я. Майнаєв // Innovative solutions in modern science. – 2016. – № 2 (2). – С. 1–9.

5. Литвинова С. Віртуальні предметні спільноти як засіб управління нормативно-методичним забезпеченням діяльності вчителя ЗНЗ / С. Литвинова // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2012. – № 7. – С. 7–9.

6. Щербаков О. В. Соціальна мережа для підтримки навчального процесу у ВНЗ / О. В. Щербаков, Г. А. Щербина // Системи обробки інформації. Інформаційні технології в освіті і медицині. – 2012. – Вип. 8 (106). – С. 159–162.

Електронні ресурси:

7. Авторський акант в мережі Instagram. [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://www.instagram.com/_teach_history/

8. Генератор кросвордів. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://childdevelop.com.ua/generator/letters/cross.html>

9. Генератор мемів. [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://www.canva.com/uk_ua/stvoryty/memy/

10. Генератор ребусів. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://rebus1.com/ua/index.php?item=rebus_generator

11. Генератор хмари слів. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://wordart.com/>

УДК 373.5.016:94]:37.091.313

Даниїл Кузько,

учень 11-С класу ліцею № 14 «Здоров'я» Полтавської міської ради
(Науковий керівник – **Авраменко Жанна Миколаївна**, вчителька історії)

ДОСВІД ВИВЧЕННЯ ІСТОРІЇ ЗА ДОПОМОГОЮ ПРОЄКТНОЇ РОБОТИ

У цій статті викладено досвід спільної роботи з моїм учителем історії Авраменко Ж. М. над опануванням методу проєктування при вивченні окремих тем з історії. Описано процес створення проєктів за допомогою сервісу для створення сайтів від google – «Google Sites». На цьому ресурсі можна без знань мови програмування безкоштовно створити свій сайт, про що йдеться у статті.

Ключові слова: *метод проєктів, історія, урок історії, комп'ютерні технології.*

У сучасному світі метод проєктів є інтегрованим компонентом розробленої і структурованої системи освіти, що ґрунтується на розвитку пізнавальних навичок, креативності, умінні орієнтуватися в інформаційному просторі, самостійно конструювати знання, розвивати критичне і творче мислення. Реалізація методу проєктів на практиці веде до зміни викладання матеріалу на уроках історії. Він дає змогу реалізувати низку найважливіших теоретичних положень, відкриває нові можливості у програмуванні навчально-виховного процесу.

В цій статті я хочу презентувати власний досвід у системі вивчення історії даним методом. Робити проєкти з історії, безперечно, корисно та необхідно тому, що потрібно по-перше, знайти багато цікавої інформації, а по-друге, набути нових навичок при реалізації певної форми проєкту. Так простіше запам'ятовується інформація і цікавіше вивчати предмет.

Намагаюсь обирати для проєкту теми, які не втрачають своєї актуальності в сьогоденні, а саме система договорів у міжнародних відносинах. Зокрема, проєкти, над якими я працював були за темами «Тріанонський договір» та «Паризька мирна конференція». Зараз для